

Одлуку Владе да на позив Кетрин Ештон премијер иде у Брисел на састанак са Хашимом Тачијем подржао је и председник Србије Томислав Николић. Немамо шта да кријемо. Отишли смо у Брисел да видимо да ли можемо да кренемо у политички дијалог који смо ми као нова влада и председник републике рекли да желимо да водимо. Сада је требало мало више конкретизовати и испитати шта треба да буде садржај и оквир тог дијалога, каже у разговору за „Политику“, Иван Мркић, министар спољних послова, реагујући на различите критике па и изненађење које у српској јавности изазвала вест о сусрету нашег премијера Ивице Дачића и Хашима Тачија.

Да ли је било неке дилеме у државном руководству у вези са овим сусретом?

Позив Ештонове да дођемо у Брисел на састанак са Тачијем није изненађење. Она је током боравка у Њујорку у септембру најављивала овај сусрет. Разговарала је са председником Николићем и рекла је да ће да сазове састанак и да ће позвати премијера. И сада је стигао тај позив. Одлучили смо да га прихватимо јер нисмо желели да испадне да се изговорамо нашим састанком ради формулисања платформе за КиМ, који је иначе био заказан за исти дан, па да не одемо у Брисел. Ово што се дешава је природан процес и ми смо у њему учествовали јер смо одговорни као влада. Ово је први пут да се премијер Дачић среће са Тачијем, а пре њега са Тачијем су се сретали и Борис Тадић и Војислав Коштуница и Милан Милутиновић и други.

Ви сте у Брисел отишли без јасног става нове владе о томе како треба да се решава питање Косова јер платформа није завршена?

Јесте. Састанак је био само о томе да ли хоћемо да покренемо политички дијалог. Само наше учешће је највећи могући доказ да хоћемо политички дијалог. Све теме су на столу. Ештонова је врло одговорно и конструктивно томе приступила. Она је решила у томе да учествује чиме улаже врло озбиљне „акције“ у читав пројекат. У овакав пројекат се не улази ако у њега не верујете, поготово ако сте на тако високој функцији. Она је у пројекат ушла са уверењем, као и ми. Ми хоћемо нагодбу са нашом албанском мањином, како често кажемо, историјску. Али, ми, пре свега, поштујемо наш Устав, јер је то за нас ослонац свега. Са тим полазиштима улазимо у дијалог. Радује нас да нема уцењивања. То умногоме олакшава ситуацију и јача нашу добру вољу. Да сте имали прилике да чујете, видели бисте колико је то био један нормалан и здрав разговор и нема ничега што треба било кога да плаши. Сам сусрет је по себи врло битан.

Докле се стигло са писањем платформе, договорен је наставак политичког дијалога, време цури?

Наравно, ми хоћемо да формулишемо своју позицију и да она буде што шире прихваћена. То није ствар ове владе или нечија приватна ствар. Она мора да буде озбиљно подржана и ми рачунамо с тим да подршка буде знаменита и у нашој скупштини. То јесте приоритетно питање и кренули смо у тај посао, али наилазе и други догађаји на које морамо да реагујемо. Да само радимо на изради платформе за КиМ завршили бисмо то брзо, али немамо тај луксуз.

Да ли ће се из тог рада изнедрити неко решење које до сад нисмо имали, спекулише се да ћемо предложити неке моделе за решавање питања Косова који нису били до сада понуђени?

Ми поштујемо Устав. Не може бити ништа кардинално ново понуђено. Не можете очекивати никакву сензационално нову варијанту. Ми ћемо да будемо, колико је могуће више, прагматични да бисмо обезбедили и заштитили наше људе на Косову. Кад се заврши платформа онда ћемо имати неки оквир, свој жељени и претпостављени циљ. Као што се спрема свако ко иде у преговоре. Али, нећемо имати никакве циљеве који су скривени, који ће водити рачуна само о нама. Циљеви ће бити усклађени са околностима.

Ако нема ничег сензационално новог, да ли то може преговоре опет да доведе у ћорсокак?

Устав предвиђа аутономију покрајине, има ту доста простора. Битно је да у овом процесу који почиње и Београд осети да се не очекује од њега да стално чини уступке. Преговори подразумевају компромисна решења, а она се не постижу без међусобних уступака. Мора и једна и друга страна то да ради. Не бих улазио у спекулације шта ће бити исход тих преговора, али знам да Србија неће признати "Косово".

Да ли вас брине став тројице министара ЕУ –Мирослава Лајчака, Карела Шварценбергера и Жана Аселборна да ЕУ неће променити формулацију о „територијалном интегритету Косова" и да би „за Србију било боље да пристане на оно што свакако не може да промени"?

То је њихов став. Какво је тумачење тог става умногоме зависи од нас. На пример, кад ми неко каже „територијални интегритет Косова" то разумем искључиво као непромењивост административних граница покрајине у Србији. Ако они територијални интегритет који помињу везују за суверенитет, онда су погрешили, онда они нешто не разумеју. И ако се њима то допада то је њихово право. Али то допадање неће довести до коначног решења. Неки у ЕУ не деле тај став. Ово што је навела Европска комисија није коначна реч, то тек треба да буде прецизирано у Европском савету у децембру. А ЕС ће изнети то што сматра.

Шта ту има нејасно кад су рекли „територијални интегритет Косова"?

Рекли су да им та формулација одговара и да мисле да ће остати.
Добро. Ми мислимо да неће.

Да ли имате неке дипломатске сигнале из земаља које нису признале КиМ да неће остати?

Видећемо, то треба прво питати земље које нису признале једнострано проглашену независност "Косова". Некима се то уопште не допада. Не бих ставио акценат на мишљење само ове тројице министара, треба чути и став осталих.

Има ли икакве везе претња укидањем безвизног режима са сигнаlima из Београда да неће признати Косово ни по цену неуласка у ЕУ?

Може да се тумачи и као притисак на Београд. Међутим, госпођа Ештон која је најпозванија да изражава такве ставове, није то јуче у Бриселу ни поменула. Не умањујем значај тог питања. Мислим да је оно битно. Јесте се повећао број азиланата у Немачкој, али ми чинимо све да се то не догађа. Од оних који траже азил 0,5 одсто је српске националности. И сад треба казнити целу Србију?

Ви још верујете да нам признање Косова неће бити услов?

Ако нам је услов да се призна Косово, ми нећемо ући у ЕУ. Шта је ту ново? Тај услов нам бити постављен, колико год ви не веровали. Сасвим сигурно. Јер неће бити испуњен. Зашто би био постављен? Нећемо ми признати Косово па онда "весело" ући у ЕУ. То је незамисливо. Сви они то врло добро знају.

Не мора да се тражи експлицитно признање већ неки модалитети добросуседских односа?

Какви добросуседски односи, са ким? Добросуседски односи подразумевају сувереност те државе, а тога нема. Ја разумем да неко има жељу, да је пропагира, да је промовише и да покушава да оствари један циљ. Али у овом питању без нас се ништа не може постићи, јер нама се покушава отети територија. Свеједно, идемо мирно у преговоре.

Ускоро у Београд долази министар спољних послова Велике Британије Вилијам Хејг. Шта очекујете од те посете?

Ништа спектакуларно. Председник Владе и ја смо недавно били код Хејга. Британија стоји иза својих ставова, сигуран сам да немамо шта суштински ново да чујемо. Она нам даје пуну подршку да постанемо чланица ЕУ. Разуме се да ће нам бити важно да поразговарамо о томе шта су њихови пријатељски савети у погледу даљих корака.

Да ли се фокус спољне политике помера према Русији и Кини?

Нема промене политике. Европске интеграције су наш приоритет. Али нећемо запостављати односе са Москвом, Пекингом и другима. Ако се сада неке чине да смо у развијенијој сарадњи са Пекингом или Москвом то је зато што већ имамо врло разгранате односе, које намеравамо да унапређујемо. Ми крећемо од једне више тачке. Током сусрета у Бриселу Кетрин Ештон се више пута најпохвалније изразила о нашем шефу државе и о премијеру. Неко непромишљен би из тога закључио да је нама битнији однос са неким другим, а не Москвом или Пекингом, рецимо. То је поједностављивање. Не бих запоставио ни односе са земљама у Африци, Азији, Латинској Америци. Имамо добре позиције у тим земљама, треба да их чувамо, гајимо, јачамо.

Антрфиле 1

Први пут у Тирани после више године

„Сутра идем у Тирану. Више година тамо није ишао министар спољних послова. Сигурно ћемо створити ослонце за бољу сарадњу. После идем у Љубљану. Иначе, драго ми је да сам већ имао прилике да плодно разговарам са својим колегама и колегиницама из Македоније, Хрватске, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Румуније, Грчке, Италије (имао сам задовољство да ме први посети мој пријатељ Ђулио Терци), а и са мађарским министром сам се накратко срео у Њујорку. Надам се да ћу да се ускоро видим и са министром спољних послова Турске Ахметом Давутоглуом. Односи у региону су нам врло битни“, истиче министар Мркић.

Антрфиле 2

Биће и опозива амбасадора

Дипломате за које се процени да нису добро радили биће повучени, најављује министар одговарајући на питање како је задовољан учинком српских амбасадора.

„Потребна је рационализација. Покушаћемо да унутар овога што постоји правимо неке прерасподеле и да се прилагођавамо ономе што су савремене потребе, да појачамо дипломатска представништва тамо где проценимо да треба. Када би имали снажнији привредни развој отворили бисмо 15 дипломатских представништава, јер имамо стварно добре позиције у разним деловима света“, каже Мркић.

Антрфиле 3

Критика медија

Наши медији се са великим жаром залажу за што скорији улазак у Европску унију, а интерпретацијама тога шта ради Влада удаљавају нашу јавност од тог истог циља. Зар то није парадоксално? Чак и иронично.